

Nieuwsbrief

Van de voorzitter.....

Lentebode

Het is voorjaar, dat ruik, zie en voel je. Het weidevogelseizoen is in volle gang, we hadden ons eerste nest op 13 maart met 4 eieren. Dit nest is op 7 april uitgekomen.

De zwaluwen waren bezig hun nesten van vorig jaar aan het inspecteren. Koeien lopen buiten, steeds meer boeren kiezen weer voor weidegang, wat ook gunstig is voor de weidevogel-populatie.

Schapen grazen, zo ook op de Ooyse dijk in Oud-Zevenaar. Voorheen werd de dijk gemaaid door de VSR. De dijk is daar nogal steil waardoor het lastig maaien is. Het is erg mooi dat Schot schapenbegrazing uit Doetinchem en schapenboer Ronald Wijlhuizen het ecologisch beheer door schapen hebben opgepakt.

Eind april hebben we met de wethouder van Rijnwaarden, Jos Lamers, overeenstemming bereikt over het struinpad 'Gangen door de Rijnstrangen'. Dit struinpad gaat over naar Stichting Landschapsbeheer Gelderland als 'Klompepad'.

Klompepad gaan zoveel mogelijk over onverharde paden. Onderweg kunt U via de informatie in de brochure of in de speciale klompepad-app meer te weten komen over de cultuurhistorie van het landschap. Middels klompepad krijgt 'Gangen door Rijnstrangen' meer wandelplezier en sluit prima aan op de bestaande klompepad in het gebied. Alle eigenaren van particuliere terreinen zullen door Stichting

Landschapsbeheer Gelderland worden bezocht of zij nog medewerking willen verlenen aan deze wandelroute.

Bestuurswissel

Bart Lubbers en Brord Sloot hebben, tijdens onze ledenvergadering, afscheid genomen van ons bestuur. Bart Lubbers, vertegenwoordiger uit het gebied Velperwaarden, heeft de volle periode van 9 jaar in het bestuur gezeten. Altijd enthousiast, deskundig en vol humor zijn gebied vertegenwoordigd. Brord Sloot is 6 jaar geleden direct voorzitter van de VSR geworden en heeft een paar jaar geleden het Collectief Rivierenland mede opgericht. Brord heeft er hard aan gewerkt om de VSR en het Collectief vorm te geven, geïnspireerd voor zijn liefde voor de natuur.

Martijn Elshof uit Zevenaar wordt het nieuwe bestuurslid en vertegenwoordiger van VSR in het Collectief. Met zijn ervaring voor landschapsinrichting hebben we daarin het volste vertrouwen. Welkom binnen onze club en een goede tijd toegewenst!

Aan u voorgesteld: Martijn Elshof

Mijn naam is Martijn Elshof en sinds maart bestuurslid van de VSR en afgevaardigd in het bestuur van het Collectief Rivierenland.

Ik ben geboren in Zevenaar en opgegroeid in Oud-Zevenaar/Ooy. Altijd wel interesse gehad in het verenigingsleven, van muziek, carnaval tot schutterij. Vanuit mijn jeugd ben ik al geïnteresseerd in het buitenleven. Na de MAVO ben ik een groene opleiding gaan volgen op de Middelbare Tuinbouw School in

Nijmegen en daarna naar de HAS in Den Bosch met als studie richting Tuin- en Landsmanagement.

Mijn werkervaring heb ik vormgegeven bij diverse groenaannemers op het gebied van aanleg en onderhoud van terreininrichting, daktuinen, golfbanen en sportvelden. Dit in de functie van werkvoorbereider/calculator.

Wat mij opvalt is dat zo dichtbij huis nog zoveel mooie plekjes te ontdekken zijn.

Dit op het gebied van natuur, maar ook landbouw die daarbij heel goed past. Graag wil ik deze plekjes ontdekken en denk dat dit met deze mooie vereniging wel gaat lukken. Ik wil een steentje bijdragen aan een nog mooier buitenleven, in het breedste zin van het woord. Dit door samen met de grondeigenaren in gesprek te gaan, te beleven, te proeven en te ondernemen. Per slot van rekening zijn je zintuigen het belangrijkste middel om de natuur te ontdekken!

Van de coördinator:

VSR aan het werk voor het waterschap

Bij de Aerdtsse brug nabij Herwen heeft de VSR deze winter onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd in een bosje van het waterschap. Twee jaar geleden heeft VSR-lid Gijs van Schip uit Aerdts het eerste deel van de dunning uitgevoerd. Toen is een gedeelte van de stammen uitgesleept met een paard. Nu hebben de bomen meer ruimte gekregen om te groeien door het tweede deel van de dunning. Volgende winter wordt een bosje nabij grensrivier de Wild / de Oude Rijn gedund.

Herstel Wejenward

De mannen van werkgroep Oké zijn nog steeds hard aan het werk in de Wejenward bij Oud-Zevenaar. Helaas was het in 2016 net te nat om de laatste rabatsloten uit te graven. De rabatsloten zijn vrij gemaakt van wilgen. De wilgen zijn afgezet. Het vrijgekomen hout is versnipperd en afgevoerd als energiehout voor het verwarmen van stallen. Aan de oostzijde van het rabattenbos zijn een aantal boompjes geplant om wat meer variatie aan boomsoorten te krijgen. Veel diersoorten, zoals de bever, het ree, amfibieën en vlinders profiteren van het opknappen van het rabattenbos. U kunt er zelf eens gaan kijken, bij het Gangen-door-Rijnstrangen struinpad.

Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb)

Het nieuwe stelstel agrarisch natuur- en landschapsbeheer is van start gegaan per 1 januari 2016. Elk jaar kunnen we nieuwe aanvragen toevoegen. De zogenaamde "voorintekening" ("conceptaanvraag") voor 2018 (start beheer 1-1-2018) is half mei alweer afgerond. Deelnemers met een aflopend SNL contract zijn benaderd. Ook nieuwe deelnemers hebben zich aan kunnen melden.

Weidevogelbeheer Duivense en Zevenaarse Broek

Tijdens de bijeenkomst "weidevogelbescherming" in februari in Giesbeek hebben we het gehad over de mogelijkheden in het stelsel Agrarisch natuurbeheer, over nestbescherming en tellingen van weidevogels en over Foqus Planet (het puntenstelsel voor Friesland Campina leveranciers). Boeren en loonwerkers zijn geïnformeerd over de app "signalering vogelnesten", wat helpt bij het beschermen van nesten. Landbouwers en loonwerkers die nesten willen beschermen tijdens het bewerken van het land kunnen de nestlocaties op het te bewerken land met deze app opvragen uit de database. Bij het gebruik van deze applicatie wordt een waarschuwingssignaal gegeven bij het benaderen van een aanwezig nest. Hierdoor kunnen boeren en loonwerkers nesten eerder waarnemen en daarmee ook meer en beter beschermen.

Dit jaar is het stuk plasdras in het weidevogelgebied uitgebreid, wat hopelijk nog meer weidevogels aan gaat trekken. Er worden verder percelen met kruidenrijk grasland en grasland met een late maaidatum beheerd en nesten worden beschermd. De weidevogelwerkgroep heeft hier een zeer belangrijke rol in.

'Hoopvol'

Zoals bekend wordt er een overnachtingshaven aangelegd in de Beijenwaard nabij Spijk. De gedeeltelijke natuurcompensatie wordt gerealiseerd op de locatie D'n Nooteboom in Oud Zevenaar.

In de laatste drie maanden van 2016 is er veel grond verzet, klei afgevoerd naar de nabij gelegen steenfabrieken, de bestaande plas is vergroot, een wilgenbosje aangelegd ten behoeve van de bever en bestaand grasland wordt omgevormd tot een bloemrijke weide. Hier zullen vlinders en insecten zich thuis gaan voelen. In het gebied komen oeverzwaluwen en zwarte sterns foerageren, die vinden hier een groot voedselaanbod. Inmiddels heeft K3Delta het project voltooid en Twickel gaat het beheer uitvoeren.

Een uitgekiend beheer is belangrijk; doe je niets, dan komt er wilgenbos, terwijl de doelstelling rietmoeras is in dit gebied.

Het "niets doen beleid" kan ook, dat zien we in de Geuzenwaard. Sinds 2000 is hier door Staatsbosbeheer het beheer aan paarden en runderen overgelaten. Vlak voor dat dit landbouwgebied de status natuurgebied kreeg, is er extreem veel gier opgebracht.

Het gevolg was: veel bramenstruiken, brandnetels en wilgen-groei. Doe je niets, dan zal die ongebreidelde groei van bramen, distels doorgaan. Maaien en afvoeren - en dat gedurende een aantal jaren - is vereist. Staatsbosbeheer is enige tijd geleden door wethouder Lamers verzocht hier wat aan te doen. Inmiddels heeft Staatsbosbeheer een deel van de bramen laten verwijderen.

Geheel anders zijn de ontwikkelingen in de Kleine Gelderse Waard (KGW). Daar wordt wel aan beheer gedaan. Nu al is het één van de belangrijkste vogelgebieden in Oost-Nederland, foerageergebied voor talloze water- en moerasvogels. Door de verhoging van het waterpeil met enkele decimeters in de Oude Rijn zijn er wat eilandjes ontstaan.

Belangrijk want de vos is prominent aanwezig. Onderhoud gebeurt door het klepelen van de jonge wilgen en verwijderen uit het uitdijende rietmoeras. Er ontstaat een open gebied met ondiep water, gecombineerd met een reliëfrijke, arme zandbodem. Beweiding blijft noodzakelijk.

In de KGW duren de werkzaamheden nog ruim twee jaar, inclusief planvorming, uit de pacht halen, enzovoort, heeft dit dan 25 jaar geduurd, het resultaat is er ook naar. Er hebben vorig jaar al steltkluten gebroed, er zijn leeuweriken, blauwborsten, roerdompen, ijsvogels, zwarte sterns en talloze andere soorten waargenomen.

K3Delta BV uit Nijmegen heeft ons (het IVN) gevraagd een tocht te organiseren, deze heeft op 9 april plaatsgevonden, in samenwerking met het TIC uit Tolkamer. Deze tocht was een succes, er waren veel meer aanmeldingen (meer dan 100) uiteindelijk konden 50 personen mee.

Op 9 juli hebben we als IVN onze jaarlijkse tocht in de KGW. Natuurliehebbers die er jaarlijks komen zien telkenmale veranderingen in het landschap en ik interpreteer hun opmerkingen met verwijzing naar de titel van dit stukje als "HOOPVOL".

Gerard Tittse

Lepelaars in de Loowaard

Dat de natuur altijd vol verrassingen zit, wisten we natuurlijk al wel. Soms zijn de verrassingen groter dan dat je kon voorstellen. Van de lepelaar wist ik, dat het een vogel is met een lepelvormige snavel, wit met een vleugje geel (van foto's ...) en dat deze vogel in Nederland op de wadden en in het Naardermeer voorkomt.

Tot mijn grote verrassing was een groep Lepelaars, in de nazomer van 2016 opeens in de Loowaard te vinden. Deze groep was hier natuurlijk niet meteen als standvogel neergestreken, maar gewoon om te foerageren.

Eerst had ik dit voorjaar al kraanvogels zien vliegen over onze uiterwaard; toen was er de grappige melding van "een verdwaalde pelikaan in Westervoort, en toen kwam mijn man na een drukke dag

hooiarbeid met de mededeling dat hij een grote witte vogel met een brede snavel in onze eigen poel bij de dijk had gezien. Het was geen ooievaar en geen reiger en ook geen pelikaan. Ik 'wensdacht' toen aan de terugkeer van de lepelaar naar onze streek. Dat werd een dag later bevestigd, toen we de vogels zagen. Samen met Martien, mijn man, en één van onze kinderen slopen we op een mooie nazomeravond nabij de ondiepe Loowaardplas, waar de vogels hun snavels soms wild heen en weer draaiend, door het water liepen. We maakten onderstaande foto, en nog wat 'zoekplaatjes' om de vogels niet te storen.

Fokko Erhart, van Free nature, had ze in dezelfde week ook ontdekt, hij heeft er mooie foto's en filmbeelden van gemaakt die u kunt bekijken op zijn website "wildernisfoto" link: wildernisfoto.nl/foeragerende-lepelaars/

Het blijkt dat sinds 2010 deze vogels ook aan de overzijde van de rivier, nabij Erlecom weer broeden. Zie informatie daarover op dWaalfilm als u toch op internet gaat.

En u kunt natuurlijk komende nazomer goed rondkijken of ze weer te zien zijn nabij Loo. En wie weet, welke liemerse wateren nog meer bezocht gaan worden...

Mirjam Reijers-Grob (redactielid van deze nieuwsbrief)

Interview met Mevr. Ella Schadd-de Boer burgemeester van Rijnwaarden

Het interview vindt plaats op het gemeentehuis van de gemeente Rijnwaarden in Lobith. We worden hartelijk ontvangen. Mevrouw Schadd vertelt dat ze bekend is met onze vereniging en uitgenodigd is geweest door het bestuur voor een wandeling in het gebied. Ze heeft daarbij veel uitleg gekregen over de bijzonderheden van planten en dieren die er te vinden zijn.

Voor mw. Schadd was dit een nieuw soort landschap, het struinen sprak haar bijzonder aan. Zij woont in Velp en daar is meer een bosrijke omgeving. Ze wandelt er graag met haar hond (een bordercollie). Dat brengt het gesprek direct op het onderwerp dat er op het pad Gangen door Rijnstrangen, geen honden mee mogen. Ze vindt dit enerzijds jammer, want met een hond wandel je graag. Ze begrijpt ook de kwetsbaarheid van het gebied en het belang van de agrarische ondernemers en particulieren die hun terrein ter beschikking stellen als wandelpad. Zij is er van op de hoogte dat het regelmatig gebeurt dat mensen, vaak uit de eigen omgeving, toch hun hond meenemen. Zij is voor consequente handhaving van de afspraken en vindt de Boa een goede inzet. Natuur en toerisme

kunnen een gespannen verhouding hebben want het brengt verstoring mee voor plant en dier en het geeft ook rommel en lawaai. We kunnen hier niet omheen. In de toekomst zullen er steeds meer toeristen deze kant op komen. Straks bij de nieuwe herindeling ontstaat er een stad (Zevenaar) en de zgn. ommelanden waar sprake zal zijn van een vrijetijds- en verblijfs economie, aldus mw. Schadd. Dit houdt in recreatie en toerisme. Daar gaat ook in geïnvesteerd worden, denk aan Carvium Novum, de kade van Tolkamer, kleinschalige campings, B&B, mogelijkheden voor horeca enz. Maar ook de bereikbaarheid van het gebied zal verbeterd worden; in Elten komt in 2019 een station. Het gebruik van fietspaden neemt toe. Onze regio heeft te maken met vergrijzing en krimp van het aantal bewoners en wordt steeds belangrijker als gebied om vrije tijd in door te brengen; toerisme dus, zowel voor dagjes als voor een kort verblijf. Dat geeft mogelijkheden en kansen, maar economie is de motor van de gemeente. Mw. Schadd benadrukt dat het belangrijk is om een goed evenwicht te bewaren tussen economie/recreatie, natuur/landschap en agrarisch ondernemerschap. Deze streek zal niet meer volgebouwd worden, het blijft landelijk en een buitengebied.

Iedereen moet daar van kunnen genieten, maar het dient ook beschermd te worden. Daar liggen voor de VSR ook de kansen.

Mw Schadd wordt bijgepraat over het werkgebied en de projecten van de VSR, de SSR en de beheersgebieden. Ze erkent dat het soms moeizaam kan zijn om met alle partijen in contact te blijven om tot goede afspraken te komen, zeker nu er minder geld beschikbaar is. Zij vindt de verbondenheid van de bewoners met de omgeving erg belangrijk en ervaart die verbondenheid ook.

Aan ons als VSR is haar advies om ons goed te laten horen bij de politieke partijen en de gemeenteraad van de nieuwe gemeente om natuurbeheer in de breedste zin goed op de kaart te blijven houden. Maar ook de PR van de vereniging zal zich moeten aanpassen. De toekomst ziet er anders uit.

Wat vindt zij het mooiste aan het gebied? De Rijnstrangen, de rust en de vergezichten, het schilderachtige coulisselandschap.

Brord Slood

Annette van Steen

Weidevogels

Het weidevogelseizoen is alweer begonnen, sterker nog, half april zijn de eerste kieviten-kuikens uit het ei gekropen. Werd het eerste kievitse van Nederland gevonden op 9 maart in de provincie Utrecht, wij hadden ons eerste nest op 13 maart met al 4 eieren; de kievit was er net afgevlogen en de eieren waren warm, dus zat de vogel al te broeden. Dit eerstgefounden nest is ook uitgekomen en wel in de nacht van 6 op 7 april; alle 4 jongen zaten op 7 april nog in het nest. We hebben een emmer over het nest moeten zetten, aangezien het bouwland op dezelfde dag werd geïnjecteerd. De jongen verlaten al snel het nest en we waren bang dat ze onder de tractor zouden komen. Enkele uren later is de emmer weer verwijderd en de jongen kropen direct uit het nest en nu maar hopen dat ze de kou zullen overleven. Er zijn nu zo'n 90 nesten gevonden, maar de laatste tijd worden geen eieren meer gelegd; dat komt door de droogte, dan kunnen de vogels geen voedsel uit de harde ondergrond halen en hebben dus ook geen energie om eieren te leggen. Het zijn niet alleen de boeren die wachten op regen. Van de andere weidevogels (grutto, tureluur, scholekster en wulp) zijn alleen van de grutto twee nesten gevonden.

Het is nu bijna een jaar geleden dat enkele boeren mee zijn gaan doen aan de nieuwe subsidieregeling voor het agrarische natuurbeheer. Eén van hen heeft zijn hele areaal aan landbouwgrond in het belang van de weidevogels ter beschikking gesteld. Hij heeft nu vier hectare gras onder water gezet en daar zijn behoorlijk wat vogels op afgekomen; niet alleen weidevogels, ook meerdere eendensoorten, meeuwen, meerkoeten, enz. Dat heeft in ieder geval geresulteerd in een groter aantal tureluurnesten dan we andere jaren hebben kunnen vinden. Deze nesten lagen echter niet op het land van deze boer, maar bij de burens. Ze zijn allemaal wel gespaard gebleven, maar daar hebben we extra geld voor moeten uitgeven. De meeste nesten zijn gelukkig uitgekomen; we weten niet hoeveel jongen groot zijn geworden. Grutto en tureluur hebben niet vlak rondom het "plasdras" gebroed en we hopen dat dat dit jaar wel het geval zal zijn.

We zijn het jaar overigens op persoonlijk vlak slecht begonnen. Onze beste vrijwilliger, Jouke Kuipers uit Zevenaar, is op 28 december jongstleden overleden. Met het wegvallen van Jouke verliezen wij een zeer kundig kenner van de weidevogels en de plaats van hun nesten en bovenal was hij een heel aimabel mens. We zullen hem erg missen en voor ons laat hij een lege plek in het veld achter.

Wij moeten door en dus zijn we benieuwd naar de aantallen weidevogels die ook dit jaar "t Broek" willen kiezen om hun nesten te maken. We weten al dat het er ieder jaar minder zijn dan het jaar ervóór (op een enkele soort na) en we hopen ook ieder jaar op nog meer medewerking van de boeren. Zonder hen beginnen wij niks en hopelijk valt er ergens nog wat geld te halen om boeren tegemoet te komen. Wanneer deze medewerking achterwege blijft, zal het op een gegeven moment een keer gedaan zijn en zullen er geen weidevogelgeluiden meer te horen zijn in het Duivense en Zevenaarse landschap en dat willen we toch niet laten gebeuren?

Jan Willem Bakker, nestbeschermingsgroep Zevenaar e.o.

COLOFON:

Redactie nieuwsbrief:

Annette van Steen
email: a.v.steen@live.nl
Mirjam Grob
email: mirjamgrob@hotmail.nl

Sekretariaat:

T. Bus - Stolwijk
Wilhelminalaan 1
6901 DA Zevenaar
telefoon: 0316-845262
email: toetenburg@live.nl

Website VSR:

www.rijnstromen.nl

Lay-out & druk

dynamo-humm

Verspreiding:

T. Bus - Stolwijk